

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára: Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek			

Délszerbiában garázdálkodik a csendőrség

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 18.

A délszerbiai dzsemijet-párt minden egyes nagyobb politikai esemény előtt követelésekkel lép föl a kormány ellen. Minthogy most a szerb-olasz egyezmény tárgyalása előtt áll a parlament, ahol a kormánypártnak esetleg szüksége lehet a dzsemijetek szavazatára, tehát a dzsemijet — opponál.

Ferak Draga bég tegnap klubja nevében sürgős interpellációt nyújtott be a házelnöknek a délszerbiai hatóságok erőszakoskodásai, kegyetlenkedései miatt. Így felemlíti, hogy a

mult hét folyamán Dumnica községben a csendőrség megtámadta a teljesen ártatlan lakosságot és öt férfit és tizennyolc nőt és gyermeket lemészárolt.

A párt kérte, hogy a parlament mondja ki a sürgősséget ebben az ügyben. Politikai körökben úgy tudják, ha a parlament nem mondaná ki ennek az ügynek a sürgős parlamenti tárgyalását, egy a dzsemijetek a kormány ellen szavaznának a szerb-olasz konvenció megkötésénél.

Jovánovity Ljuba házelnök tegnap érkezett Pasity miniszterelnökkel több parlamenti kérdéstről és így egyebek között szóba került a dzsemijet ügye is. Valószínű, hogy a parlament nem fogja kimondani a délszerbiai mérszálások miatti interpelláció sürgős tárgyalását, mert a szerb-olasz konvenció megszavazásánál a radikális-pártnak nem kell félnie semmitféle meglepetéstől.

Intervenció a bánási közlekedés megjavításáért.

Ma utazott el Suboticára a háromtagú delegáció.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Bečkerek, febr. 18.

Megírta a „Torontál”, hogy a bánási kereskedelmi- és iparkamara a gyáripárosok szövetségével egyetemben erélyes lépésre határozta el magát a bánati vonatközlekedés megjavítása ügyében. A többékevésbé eredménytelenül vagy jelentéktelen eredménnyel járt deputációzás, átiratozás és sürgetés után, most máshoz folyamodik a két közgazdasági fórum, amely előreláthatólag kedvező eredménnyel fog jární. A legutóbbi együttes ülésen ugyanis elhatározta a kereskedelmi és iparkamara, hogy a hét folyamán

A hét politikai eseményei.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 18.

Az elmúlt hét folyamán a parlamenti és politikai életben aránylag nyugodt atmoszféra uralkodott. A szkupstinában az elmúlt héten a budgetvitan kívül két interpellációt tárgyaltak le. Naprenden volt még a szerb-olasz konvenció tárgyalása is, ezt azonban csak a mai ülésen kezdik majd tárgyalni, mert Ninesity külügyminiszter gyengélkedése miatt levették volt a napirendről.

A politikai életben nagyobb élénkséget keltettek a szerb-olasz kereskedelmi szerződés megkötésének előtárgyalásai és a szerb-román delegáció tárgyalása a bánási kettősbirtokosok ügyének rendezésére.

A szerb-olasz kereskedelmi konvenció érdemleges tárgyalása tulajdonképpen még nem kezdődött el, mert Luciolli, az olasz delegáció elnöke másnemű elfoglaltsága miatt még nem jöhetett Beogradba és így a delegációk csak a konzuli szolgálat ellátásáról és egyéb kisebb jelentőségű ügyekről tárgyaltak.

A kereskedelmi konvenció megkötése iránt az összes parlamenti körökben igen nagy érdeklődés mutatkozik. Még az ellenzéki pártok

háromtagú delegációt küld Suboticára, az ottani vasutigazgatósághoz — amelynek hatásköre alá tartoznak a bánási vasutvonalak — s felvilágosítást kér, hogy miért hagyják továbbra is érvényben a korlátozott vasúti közlekedést s hogy mi akadályozza a forgalom zavartalan lebonyolítását. Felsorolják a közlekedés naponként szaporodó anomáliáit, a legnagyobb rekordokat is túlhaladó késéseket, amelyek egy a személy- mint a teherszállítást teljes forgalmi esőd felé viszik. A konkrét adatok alapján részletes felvilágosítást kérnek s egyúttal érdeklődni fognak az iránt, hogy lehet-e remény a közlekedés mielőbbi megjavulására. Amennyiben a delegáció nem kapna kielégítő választ, vagy határozott ígéretet, hogy a vasutigazgatóság a legmészebbmenő gondot fordítja a bánási közlekedés megjavítására, a bizottság visszatér Bečkerekre és egy nagyobb deputációt szervez, mellyel egyenesen a közlekedésügyi miniszter elé megy. A küldöttség vezetésére a Felsőbánás radikális képviselőjét, Ninesity Momesilo dr. külügyminisztert kéri fel.

A háromtagú delegáció ma reggel utazott Suboticára. A bizottsághoz a

réséről is a demokraták, klerikálisok és földművesek javaslatot tettek a kereskedelmi minisztériumnak irányelvül a konvenció megkötésénél.

A szerb-román kettős birtokosok ügyében folytatott tárgyalások már esütörtökön elvi megegyezésre vezettek, de az egyezés stíhlzálása előtt bizonyos nézeteltérések merültek föl, úgy hogy az egyezmény megkötését néhány napra tovább kellett tolni. Valószínű azonban, hogy a megegyezés még a mai nap folyamán létrejön.

Az ellenzéki blokk megalakításának kérdése egy látszik holtpontra jutott. Dr. Korosec, a klerikális-párt vezére, aki résztvett a horvát-párt szombati ülésén Zagrebban, csak ma érkezik vissza Beogradba. Így tehát az utolsó három napon az ellenzéki blokk ügyében nem történt semmi.

A jövő hét eseményei azonban mozgalmassabbaknak ígérkeznek, mert Pasity miniszterelnök, aki római útja óta gyengélkedett és szombaton vette át először hivatala vezetését, hír szerint egy a parlamentben, mint a radikális-pártnak bizonyos akciót tervez, hogy az utóbbi időben eléggé zavarossá vált helyzet némileg tisztázódjék.

„Torontál” munkatársa is csatlakozott, hogy a „Torontál” hasábjain minél részletesebben számolhasson be a Bánásiógot igen közelről érdeklő tárgyalások lefolyása és eredménye felől.

A Szabad Liceum előadása

— A „Torontál” tudósítójától. —

— február 17.

A Magyar Közművelődési Egyesület Szabad Liceuma vasárnap délután tartotta második előadását a Kaszinó kisternében, amely ez alkalommal zsufolóság megtelt érdeklődő közönséggel. Ezúttal Farkas Gejza dr., a nagynevű szociológus tartott előadást a csoportlélekről és így mindenképpen érthető volt az a nagy érdeklődés, amellyel a közönség az illusztris tudós előadását várta.

Farkas Gejza dr. rendkívül tanulságos, magas színvonalu beszédben ismertette az egyén s a tömeg lelki megnyilatkozásait, a szervezetben működő csoportok életjelenségét, a nemzet és a társadalmi osztályok kialakulását és a csoportba illesz-

kedő egyén magasabbrendű életét. Előadása valóságos lenyűgöző hatással volt a közönségre, aminek egyik oka az a kristálytisza, a legfegyelmezettebb logika fonalán haladó magyarázó mód, amellyel a kiváló tudós a legelvontabb kérdést is könnyen érthetővé teszi és minden vonatkozásában megvilágítja. A közönség nem is fukarkodott há-lájának kifejezésével és az előadás befejezésekor öszinte és lelkes ünneplésben részesítette Farkas Gejza dr.-t, aki a zágó tapsokat alig tudta megköszönni.

Echumálták egy bečkerek diák holttestét.

Mérgezés vagy természetes halál.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Bečkerek, febr. 18.

Három hónappal ezelőtt történt, hogy Relity Milivoj, a bečkerek gimnázium nyolcadik osztályának növendéke hirtelen megbetegedett s néhány nap leforgása alatt meghalt. A haláleset megdöbbentően hatott mindenkre, aki a diákok ismerte. A makkegészségnek örvendő fiu sohasem panaszkodott, hogy valami baja volna, betegsége előtti napon is, vigan társalgott tanuló társaival s a legesekélyebb jel sem mutatott, hogy Relity testében elhatalmasodott volna valamilyen halált előidézhető betegség. Annál váratlanabbul érte barátait, iskolatársait és rokonait az a hír, hogy Relity Milivoj súlyosan megbetegedett, ágyrak esett és hogy a betegség rövid idő alatt végzett erős szervezetével. A halálesettel kapcsolatban szárnyra keltek különféle mendemondák, amelyek egy bünös kezet avattattak bele a kis diák tragikus végü elhunytába. Súlyos vádat sustogtak, — hogy a szerencsétlen kis Relityt megmérgezték.

A tereferék a hivatalos körök felébe is eljutottak és a bünügyi hatóságok ehrendelték a vizsgálatot. A királyi ügyészség utasítására szorabat délután egy bizottság szállt ki a Pasityeva (Tomasováci) utcai görög keleti temetőbe, ahol echumálták Relity holttestét. A hullát a törvényszéki orvos felboncolta, gyomor- és bélrészeit kivette és átadta a bakteorológiai állomásnak, amely azt Zagrebba továbbítja. Zagrebban szakszerű vizsgálat alá veszik a be-küldött gyomor- és bélrészeket, hogy megállapítsák, látható-e a testrészeken mérgezés tünetei. Amennyiben negatív eredménnyel végződné a vizsgálat, a további el-járást megszüntetik. Ellenkező esetben szigoru nyomozást vezetnek be a bünös személyének a kiderítésére.

Az újságírók jelmezes estéje.

— A „Torontál” tudósítójától. —

— február 17.

A „Torontál” tudósítója, viharedezt, régi báli krónikós léte, ezúttal némi zavarban ragadja meg a hollat, hogy a zsurnaliszták szombat esti multságáról beszámoljon. A dolog ugyanis úgy áll, hogy az ilyenkor szokásos újságírói frázisokról egyszerűen le kell mondania, mert ezek a frázisok ez egyszer semmit sem érnek. A „Torontál” tudósítója nem veheti egyszerűen papírra, hogy: a terem szükek bizonyult a közönség befogadására, mert ezzel még nem jelezte azt, hogy a város a vidék, az egészségesek és a betegek, a busak, a dusak, a vidgató vének és a savanyu legények, egyszóval: a világ és környéke ott volt a szombati mulatságon. Azt sem lehet nyugodt lélekkel leírni, hogy „az ötletes és sikerült jelmezek tarka egyvelege színt és hangulatot vitt be a báli terembe, mert ezzel még nem fejeztük ki azt, hogy a fényes és elragadó jelmezek végtelen sorozata fővárosi bálók jellegét adta a Kaszinó öreg nagytermének, amelynek — a multság teljessége kedvéért — ezúttal legalább is két falát kellett volna kirugni. Az sem precíz kifejezés, hogy „a közönség kitünő hangulatban a hajnali órákig maradt együtt”, mert e sorok írója úgy sejti, hogy mialatt java-melódiáktól terhes fejjel, másnap délutáni hangulatban rójjá e sorokat: a vidám párok még most is ropják a táncot, csak azért, hogy a szegény újságíró zavarban legyen a hangulat megfelelő jellemzésével. A szegény újságíró azonban ilyenkor hirtelen elhatározással ahhoz a bizonyos legöregebb emberhez fordul, aki semmire sem szokott emlékezni és lapunk e kitünő barátja kérdésünkre ezúttal is készségesen kijelentette, hogy a szombatihoz hasonló multságára nem emlékezik.

Ezek után még csak a teljesség kedvéért kell megemlékeznünk az apaesok kitünő csoportjáról, a fegyencek ötletes felvonulásáról, a panesevoiak színes és vidám társaságáról és arról, hogy a legszebb maszkra való szavazás eredménye a következő: 1. Boskovics Zágorka (todahszk), 2. Magyar Piri (Mária Antoinette), 3. Fleischer Jolán (török nő), 4. Soltész Klári (modern pierrette).

A jelmezesek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk:

Nikolity Bátóné (konfetti), Frey Dusy (pierrette), özvegy Perkov Lázárné (margareta), Magyar Piri (Mária Antoinette), Magyar Lenke (fekete domino), Wagner Piri (Alt-Wien), Andrijevity Zsarkoné (hollandi asszony), Friedrich Mária (hollandi) Friedrich igazgatóné (bajor nemzeti viselet), Neumann Irma (Alt-Wien), Török Viola (Boccaccio lovag), Braun Boris (udvari bolond), özvegy Epifany Velizárné (cigányasszony), cétényi Barta Ilus (újság), Névtelen (fekete domino), Spira Erna (apaes), Fleischer Jolán (bajadér), Bukovác Istvánné (fehér dominó), Krutsay Erzsike (apaesleány), Kosin Erikne (pierrette), Boskovity Zágorka (oda-liszk), Halmai Maca (török nő), Czetre Elza (domino), Bobek Teresi

Öt évi fegyház egy ékszerüzlet kifosztásáért.

Büntető főtárgyalás a becskerekai törvényszéken.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, febr. 18.

Folyó év január elején történt, hogy a kovacsikai főszozolgabírószág átszállított a becskerekai rendőrségre egy Raesoh Jovan nevű gyanús egyént, aki a községben arany- és ezüstneműeket árult, amelyeknek eredetéről nem tudott elfogadható magyarázatot adni. Debeljácásán a csendőrségre kísérték, ahol kihallgatásakor, hosszas faggatás után beismerte, hogy régebben büntetve volt Becskerekben, a kiszabott időt azonban — kijelentése szerint — leülte a mitrovicai fegyintézetben. Mivel a csendőrségnek roppant gyanús volt a letartóztatott viselkedése, beszállította Becskerekre és átadta a rendőrségnek, ahol Rasohot régebbi tetteiből már jól ismerték.

A becskerekai rendőrség előtti rövidesen megtört és részletes vallomást tett viselt dolgaról. Elmondotta, hogy a novisadi büntető bíróság 1920-ban három évi fegyházra ítélte, büntetését azonban nem töltötte ki, hanem egy év után megszökött a mitrovicai fegyintézetből. Hosszas bolyongás után Constanzába került, ahonnan Temesvárra ment. Temesváron összekerült egyik régi cinkostársával, akivel csakhamar nagyobb szabású betörést eszelt ki. Míg barátja az utcán örködött, ő elrejtőzött egy gyárvárosi bérpalota mö-

gött lévő udvarban, felmászott a szomszédos épület tetejére, ügyesen kivette a tetőzet cserepeit és a padláson vájt nyíláson keresztül bemászott Klein Samuné ékszerész üzletébe. Az ékszerraktárból nagymennyiségű arany- és ezüstneműt, óráit vitt el és a zsákmánnyal ugyanazon az uton, amelyen jött, baj nélkül távozott.

A temesvári rendőrség másnap nagy apparátussal megkezdte az ékszerüzlet fosztogatójának kinyomozását. A vizsgálat azonban nem járhatott tevedménnyel, mert a tettes, amikor megérezte, hogy szüke a hurok a nyaka körül, megszökött Romániából és utlevél és vízum stb. nélkül átjött SHS területre. Raesoh előbb Pansevora ment és onnan Debeljácására, ahol elérte a végzete, csendőrkékre került.

A becskerekai törvényszék büntető tanácsa szombat délelőtti tárgyalta a bűnügyet. A vádlott kihallgatásakor beismerő vallomást tett. Bevallotta, hogy ő fosztotta ki a temesvári Klein-féle ékszerüzletet és hogy az ellopott arany- és ezüstneműek nagyrészt értékesítette. A bíróság a beismerő vallomás alapján Raesoh Jovant öt esztendei fegyházra ítélte. A büntetés kiszabásánál súlyosbító körülménynek vették az elítélt büntetett előéletét.

(Napoleon), Hirschenberger Vali (indiai nő), Felsenstein Erika (sakk), Ritta Sztojkovity (japán), Oláh Jolán (Louis XV.), Goldstein Mariska (pierrette), Grünfeld Ármunné (Pierrot), Török Liliom (vízi tündér), Soltész Klári (modern pierrette, zöld aranybrokát), Friedman Lilly (modern pierrette), Heller Ilonka (török fiu), Petrás Gabi (Colombine), Stefanics Kálmánné (roccoco), Gergely Dusy (pierrette) Schönherr Hedvig (apaes), Nikolics Stojka (rózsaszínű pille), Bobor Eszter (fekete pierrette), Feketics Jakabné (ballerina), Gombár Magda (ballerina), Krutsay Stef (üstökös, Katarinovae), Beno Ilonka (Egyveleg), Vági Juliska (pierrette), Vics Milánné (bohóc), Benó Irén (pounder), Karácsonyi Ili (pierrette), Dimitrijevity Nevenné (indián) Leokucza Juci (indián), Wolf Nusy (indián), Weibl Rózsika (ballerina), Fleischer Dodó (török nő), Krumenacker Elvira (harlekin), Wagner Pipi Schönherr Hedda (apaesleány), Kardos Juci (apaes), Nyáray Rezsóné (Biedermeyer), Zscheran Sofie (fekete ballerina), Irena Milutinovity (Panesevo, fekete pierrott), Biker Dora (Panesevo, fekete pierrott), Frisch Józsa (Panesevo), Milutinovity Nada (zöld pierrott, Panesevo), Teleszko Annuska (Panesevo, fekete pierrott), Wagner Piri (biedermeyer) Kohn Emma (Pančevo, fekete-fehér pierrott), Rozenberg Mathild (Panesevo, fekete-fehér pierrott), özv. Kurländer Antalné (szobalány), Bárány Kuki (pierrott), Bárány Lulu (pierrott) Biedermann Tala (pierrott), özv. Daun Józsefné (konfetti).

Férfiak: Wirth Gyula (pierrott), Kösin Erik (pierrott), Petrás László

(bohóc), Bukovác István (clown), Wahl Szilárd (apaes), Spira Károly (apaes), Hegyesi Arthur (bohóc), Kassovics Imre (apaes), Boskovity (apaes), Bakality Matija (gigerli), Vics Milán (Mephisto), Stefánch Kálmán (pierrott), Pansevöröl: Milutinovity Djura, Antonijevity Lona, Pavlovity Ljuba, dr. Tormand Mihajlo, Wirth Gyula, Szügyi Pali, Groj Joca, Groj Misa, Belos Ilija, Vrgovity Milos, Marinkovity Golub, Tomand Eduard, Pavlovity Milutin, Malencic Milorad, Morvai Aleksa, Wolko Milos, Grujity Djura, Aleksijevity Milos (mind fekete-fehér pierrott), Wehner Ernő (indián), Gerő Miklós (fegyence) Markovits Mihály (fegyence), Török Ferenc (fegyence), Kassovitz Oszkár (fegyence), Pollák László (fegyence), Leffelholz László (fegyence), Lendvai János (fegyence), Róna Tibor (fegyence), Ágoston Miklós (csendőr), Behring György (csendőr).

A jelenvolt hölgyek közül emberföltötti munkával a következők neveit sikerült feljegyeznünk:

Aszonyok: Ambrózy Károlyné, Beno Tivadarné, Boskovity Jovánné, Bozsák Zsarkoné, Burget Józsefné, Borsodi Lajosné, Braun Marcelné, Bárány Béliáné, Bogojevity Ivánné, Beslity Nikoláné, Bartháné, Benó Mihályné, Christian Jenőné, Csizmás Mihályné, Dániel Györgyné, Dumits Dusánné, Drndarszkyne, Dosen Voiszlávné, Dym Simonné, Daun Aladárné, dr. Djermekov Dusánné, Deutsch Emilné, Erecgán Tósáné, Erecgán Anka, Farkas Geizáné, Fleischer Margit, Fendler Józsefné, Francuzszky Ludi, Felsenstein Adolfné, Fenyves Izsóné

Friedmann Zsigmondné, Freyné, Gergely Samuné, Guttmann Dánielné, Grósz Gézáné, Goldmann Miksáné, Gyórfás Ödönné, Haupt Béláné, Häupfel Lászlóné, Handler Ilona, Hammes Jánosné, Huberth Zsigáné, Hollaender Edéné, Hirschenberg Edéné, Hübsch Bernátné, Hirtenstein Andorné, Janity Peróné, Jovánovity Szilávkóné, Janikovicsné, Krakanovics Seja, Klein Lajosné, Kreczulj Jovánné, Klein Fülöpné, Kölbig Jenőné, Kosil Emma, Kuselyev Vladimírné, Kugler Albina, Klein Arnoldné, Krutsay Károlyné, Kohnné, Kende Ernőné, Kalusić Vladimírné, Karácsonyiné, Krutsay Endréné, Kállai Jenőné, Kardos Imréné, Klenovsek Károlyné, Lederer Károlyné, Lehmann Józsefné, Lovas Simonné, Lázity Lázárné, Löbl Sándorné, Lecker Jánosné, dr. Lucics Gigáné, Lazsarené, Muntyan Timotijéné, Mirkov Péterné, Mayer Jánosné, Mayer Aurélné, Mijajev Lukáné, Markovitsné, dr. Mara Jenőné, dr. Magyar Károlyné, Marton Andorné, Nikora Valérné, Nákity Nikityné, dr. Niedermann Mórné, Oswald Jánosné, özv. Oláh Gizella, Olyva Misáné, Ognjenovity Stanislava, Perity Lázárné, Pelikán Györgyné, Pelikán Lipótné, Pálmai Istvánné, Petrás Lászlóné, Pejity Mara, Pavlovity M., Pletkovicsné, Perkovác Józsefné, dr. Pavlovity Gyókné, dr. Pesics Áronné, Pogány Györgyné, Ruesz Ferenéné, Révész Zsigmondné, Reinitz Béláné, Risztity Emilia, Ripka Imréné, Rosa Mártonné, Rosenberg Izsóné, Rubin Armandné, Somogyi Andrásné, Salamon Samuné, Spira Hermanné, Spitzer Vilmosné, Schmidtne, Sarkadi Emilné, Szenessy Istvánné, Szegő Imréné, Szretkovityné, Székely Emilné, Székely Ignácné, Stanojlovity Sándorné, Stefkovics Kálmánné, Stageschmidt Jenőné, Stageschmidt Józsefné, Stageschmidt Jánosné, Stégné, özv. Schmidtne, Sipos Mihályné, Teodorovityné, Tunner Alajosné, Török Ferenéné, Treisz Gézáné, Ujházy Lajosné, Vlainity Lukáné, Vajda Lajosné, Vogel Hermanné, Vutyné, Wehner Józsefné, Woogh Mihályné, Wagner Józsefné, dr. Winter Lajosné, Weibl Mihályné, Wolf Henrikné, Zwieback Samuné.

Leányok: Bartek Babuci, Bakalovich Dóra, Breitkopf Ilonka, Csányi Mariska, Csányit Erzsébet, Darkovits Lili, Fischer Regina dr., Grób Magda, Gruity Mirjana, Heinrich Hilda, Klein Bözsi, Kölbig Adrienne, Kugler Klára, Kohn Lenke, Liebster Manci, Matijevity Zora, Mayer Emmy, Miskovity Bojka, Mandrovity Ivanka, Markovity Zlata, Périty Zsófia, Pils Juliska, Rubin Böske, Schmidt Erzsé, Székely Margit, Schmidt Anna, Schmidt Mariska, Stecher Adél, Trisch Józsa, Volko Lujza, Wolf Emma, Vrgovity Milena.

Norvégia elismerte Oroszországot.

Krisztília, febr. 17.

Ma délben hivatalos kommunikét adtak ki, amely szerint Norvégia de jure elismeri Oroszországot. Oroszország jegyzékét ad ki, amelyben elismeri Norvégia szuverenitását a Spitzbergákon.

HIREK

— febr. 18.

Wienben a bankhivatalnokok sztrájkolnak. A wieni bankhivatalnokok sztrájkja hétfőn reggel kezdődik.

Színházi botrány Budapesten. Karl Capek cseh írónak R. u. r. című drámáját szombaton mutatták be a Vigszínház. Az első felvonás, első jelenete alatt tüntetés volt a második emelet karzatáról, ahol fűtyültek, sipoltak és valaki lekiáltotta: „Cseh szindarabot nem tűrünk Magyarországon”. A tüntetés néhány percere megállította az előadást. A detektívek azonnal közbeléptek, azonban kiderült, hogy jelentéktelen demonstrációról volt szó. A közönség az incidens alatt nyugodtan viselkedett. Egy elsőemeleti páholyból lekiáltott valaki: „Eljének a színészek”, amire zúgó taps tört ki a nézőtérben. Az előadást zavartalanul folytatták. A kritika meleg elismeréssel ír a darabról és a szereplőkről.

A debreceni pótválasztás. A debreceni pótválasztás eredménye valószínűleg csak ma válik ismertté, mert a szavazatok összeszámolása még tart.

Elindult a Bánságból az első liszt-szállítmány a németországi inségek részére. A német segélyakció első szállítmányát tegnap indították el a Bánságból. A vagon Szárosa, Seesanj és Supljaja községek lisztajándékát szállította a központi gyűjtőhelyre, Suboticára. A három község közül az első lakossága öt-ezertizenöt, a második háromezer-hatvan, a harmadik falu pedig hat-ezerhatszázharminc kilogramm lisztet adományozott a németországi inségek részére.

A drágulás Budapesten. Az árak az üzletekben ma negyven százalékkal emelkedtek. A kereskedők a névizaközpontra feláremelésével okolják meg az áremelést. Az élelmiszerek ára január elseje óta hatvanöt százalékkal emelkedett. Szombat óta eddig még nem tapasztalt vésársárlási láz van Budapesten, mert az árak óráról-órára ugranak. Az élelmiszerek és közönséges szükségleti cikkek árai is példátlanul emelkednek. Egy gyári női félelő két-száz-ezer, férfi cipő 200 ezer, férfi ing 100 ezer, nyakkendő ötvenezer korona. A tej literje 2800, gyufa 300, újság hétköznap 1000, vasárnap 1200 korona. A háború kezdete óta a drágulás 8824,3 százalékos. Az ezer koronás belső vásárló értéke 11:3 békefil-lerre csökkent.

Ujabb elbocsátások a beeskereki gimnáziumnál címen megírtuk, hogy a beeskereki gimnáziumnál három tanár nyugdíjaztatása után most két tanerőt elbocsátottak. Mint értesülünk, az elbocsátás, melynek folytán Pericsevity Jovan és Pogacsnik N. állásukat veszítették, tisztán a most folyamatban lévő tisztviselői létszámredukció következménye.

A földmives-párt nagygyűlése. A földmives-párt felsőbánsági szervezetei vasárnap délelőtt a „Bristol” szálló nagytermében nagygyűlést tartottak, amelyen a beeskerek-ki-kindai választókerület összes szervezeti képviseltették magukat. Az ülést Miletity Sztanko képviselő

Beeskerek ötévi születési és házassági statisztikája.

— A „Torontal” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 16.

A beeskereki anyakönyvi hivatal érdekes statisztikát állított össze a legutolsó öt év születéseiről és házasságairól. A kimutatás élénk fényt vet arra, hogy a gazdasági viszonyok mennyire behatással vannak a népszaporodásra és hogy mily mértékben tartják a hatalmukban azt a bizonyos gölyvát. Érdekesek a statisztika azon adatai, amelyek a törvénytelen gyermekekről szólnak s meglepően nagy számokat sorolnak fel. A mostoha gazdasági viszonyok miatt a szegény néposztályból sokan elriadnak a házasságtól és egyszerű összeköltözéssel vélik megoldani a problémát. Az adatokból azt a szomorú tanulságot vonhatja le a szemlélő, hogy az időnkint felújuló harc a vadházasságok ellen, nem igen jár eredménytel.

A beszédes statisztika szerint 1918-ban született négyszáztizenhat gyermek. Ebből halva született három. Törvénytelen hatvanegy.

A rákövetkező évek a születések terén állandóan emelkedő tendenciát mutatnak. A háborúból hazatérő katonák igyekeztek elhelyezkedni a polgári életben és megalapították családi otthonukat. A sűrű gyermekáldás 1921-ig mutat emel-

nyitotta meg, aki az értekezlet jelentőségét ismertette. Utána Vuity Dimitrie bánsági földmives-párti képviselő a politikai helyzetről beszélt és kimerítően referált a párt parlamenti klubjának eddigi munkásságáról és jövő terveiről. — A Nagygyűlés után tisztújító közgyűlés volt ugyancsak a „Bristol”-ban. Az új vezetőségbe újonnan beválasztották a régi vezetőket. Elnökülőleg Raekov Milán lett. Alelnök Glavaeski Cseda. Titkár: Mijatovity Milivoj. Az elnöki székfoglaló után közölték a megjelentekkel, hogy a választások óta nyolcezer polgár lépett be a pártba. — Mindkét gyűlésre bejelentette érkezését Lázity Vojuszilav, a parlamenti klub elnöke is, aki azonban másnemű elfoglaltsága miatt nem jöhetett el Beeskerekre.

A boxbajnok és a felesége. Amerika a furcsaságok hazája. Ezuttal azonban olyan esetről adnak hírt a newyorki lapok, amiben nincs semmi furcsa. Egy hivatásos boxbajnok — Zbiszkónak hívják — válókeresetet adott be a felesége ellen azon a címen, hogy az asszony állandóan veri s kegyetlenül bánik vele. A boxbajnok ugyan kérek száz kilót nyom és már nem egy mérkőzésben verte felhözra ellenfeleit, a felesége pedig karesu, filigrán, törékeny nőcske. De hol van az a boxbajnok, hol van az a világszempion, aki erősebb, mint a felesége!

A volt Bur-asztaltársaság törzsvendégei a Kaszinó kistermében február 20-án, szerdán este 8 órakor társasestélyt rendeznek családtagjaikkal együtt. Belépődíj nincs. Étlap szerinti étkezés. Egyszerű toletté és jó kedély kívántatik.

* Nikkelezni, galvanizálni Krausz nál Veliki Beeskerek. Telefon 329.

kedést, 1922-től pedig fokozatosan súlyosod. Ha az életviszonyok nem javulnak meg, bizony a háborús évek szomorú számadatait is elérjük a jövő évek születési statisztikái.

1919-ben hatszázhuszonöt gyermek született. Közülük három halva született. A törvénytelenek száma hetvenhét.

1920-ban nyolcszázhuszonkét gyermek látott napvilágot. Közülük tíz halva született. A törvénytelenek száma nyolcvanhat.

1921-ben kilenceszázötvennégy gyermek született. Halva született öt. Törvénytelen száznole.

1922-ben kilenceszázötvennégy gyermek született. Halva született egy. Törvénytelen kilenevenkilenc.

1923-ban nyolcszáznyolcvanhat gyermek született. Halva született tizenhárom. Törvénytelen nyolcvanhat.

Nemzetiségek szerint az 1923-as év születési statisztikája így fest: szerb 387, magyar 260, német 169, szlovák 24, horvát 23, zsidó 17, cseh 4, cigány 3.

A házasságok statisztikája így alakul: 1918-ban kétszáz, 1919-ben háromszázkilenevenhárom, 1920-ban háromszázhatvanöt, 1921-ben háromszázharminckettő, 1922-ben kétszáznyolcvannégy és 1923-ban kétszázhatvankilenc pár vette fel Hymen rózsálcant.

A házasságok kimutatása is 1920-ig emelkedő, azután pedig fokozatosan eső tendenciát mutat.

Az új ágiróbal négy legtöbb szavazatot nyert jelmezét a Heinrich-szalón (Boskovity Zagorka odalisk jelmez), Horváth Mariska szalonja (Magyar Piri Maria Antoinette jelmez), Wehner Jánosné szalonja (Fleischer Dodó török nő jelmez) és Subonyné szalonja (Soltész Klári modern pierette jelmez) készítette. A terem művészi dekorálását Dzanó Marco szubotocai festő végezte. A jelmezest hölgyek tulnyomó részét stilszerűen fésűt és parókával tártta el Kéczy Lujza.

Orvosi hír. Dr. Lederer Jenő orvosi rendelését Miletityeva (Temesvári) utca 24. sz. alatt, szemben a vasuti híddal megkezdte. Rendel. d. e. 8-10-ig, délután 3-5-ig. Vezérigazgató 52.

* **Átutalásokat és csekkkiadásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportörök részére **valutabiztosításokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület.** Telefon: Pénztár 16.
* **Ami Önnek kell, az a valódi Elsa-fluid!** Ez az igazi háziszser, mely megszünteti fájdalmait! **Próbaküldemény 27 dinár.** Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica Donja, Centrál 202. sz. (Horvátország.)

Meghiusult gyilkosság.

Wienben letartóztattak egy 17 éves falusi leányt, aki fejszeesapással meg akarta ölni nagynénjét, hogy a pénzéből báli ruhát vásároljon magának. Dörfler Betti egy kis osztály faluban. Stammersdorfban szolgált, ahol gazdája és még inkább cselédjei nagyon szerették hűségért és szorgalmáért. Cselédjei örömeiben és bujában teljes lélek-

kel résztvevő és önfeláldozásában odáig ment, hogy amikor egy több-gyermekes cselédje tyuklopással vádolták, magára vállalta a bünt és leülte helyette az 5 napi fogházbüntetést. Dörfler Bettinek az apja kemény fából faragott ember, akár mint Keller Gottfried paraszthősei: nem tűrte, hogy börtönviselt leánya egy levegőt szívjon tisztességben felnevekedett családjával. Bettinek mennie kellett. Fölment Wienbe, ahol soha nem látott, de sokat emlegetett nagynénje lakik. A nagynéninek saját háza van, ahol örömlök között éli világát egy esomé leány. És a többit már nem Keller Gottfried, hanem Maupassant írta. Betti éjjel a kaput nyitogatja. Nagynénje szigorúsága, amit vele szemben tansit, ellensúlyozni látszik azt a szemhunyaszt, mit a többi leánytól megkiván. És amikor Betti megismerkedik egy tizelőtával, a komoly szándéku udvarlónak be kell annak rendje-módja szerint mutatkoznia a nagynéninél és amikor sor kerül rá, engedelmet kérni, arra, hogy vasárnapon este bálba mehesse. Itt már egészen Courth-Mahler-szerű a regény. De Bettinek csak egy rózsaszínű etamin ruhája van és az már rég nem divat. Abban nem lehet Wienben bálba menni. Szombaton délelőtt, amikor a nagynéni meg aludt, Betti belopódzott a szobába, kezében fejsze, hogy megölje és kirabolja, a pénzen pedig báli ruhát vegyen. A balta kiesik a kezéből, a nagynéni fölébred, sikoltására összeszaladnak a leányok, reudört hynak és Bettit beviszik a fogházba.

Közgazdaság

Feléled a latin érmeunió. A háboru előtt az európai államok egy része valutáris szempontból az úgynevezett latin érmeunióhoz tartozott. Az érmeunió alapja az unióhoz tartozó különböző államok más-más elnevezés alatt rendszeresítették. A latin érmeuniónak, az abban résztvevő államok szempontjából különösen közgazdasági téren volt nagy előnye. A háboru után következő általános rohamu bankjegyluktuáció azonban megszüntette az uniót. Francia részről többször ajánlatot tettek az unió újraváló megszervezésére és végül mult hónapban Bernben összeült egy konferencia, hogy megtárgyalja az ezirányú francia javaslatot. Bern jelentése szerint a javaslat lényege az volt, hogy az unióban résztvenni szándékozó államok tekintsenek el az aranyalapra helyezett bankjegyrendszertől és ehelyett léptessék életbe a különféle papírpénz-valutákat, amelyeket stabilizálni kell ére-alapra helyezett bankjegykibocsátással vagy pedig a forgalomban lévő papírpénznek fokozatos bevonásával a mindenkori belső vagy honi árakhoz igazodják. A valutárfolyam szilárdasága az unió belüli államokban stabilizálná, mert az egységes érmeunió tekintélye nagyban elősegítene a stabilizálódást. A bankjegyek határállamokba is megszünnének és ennek következtében a kisebbfokú fluktuációk is elsimulnának. Olasz- és Spanyolország részéről a legnagyobb szimpátia fogadta a francia javaslatot és a többi államok sem idegenkednek az érmeunió újból való megszervezésétől.

Borbélyok alkonya.

Borotválkozás napsugarakkal. — Érdekes új találmány.

A londoni Daily News, mint a hét szenzációját, cikket közöl Melbourn Ilman, a hírneves sportember új korszakalkotó találmányáról, mely — ha a föltaláló önbizalmának hihet adhatunk — nemsokára a borbélyok alkonyát fogja jelenteni az egész világon. Melbourn Ilman ugyanis feltalálta azt a csodaszert, mely után a borbélyipar derék képviselőin kívül minden férfi vágyódik a világon és amely lehetővé teszi, hogy a borotválkozás fogalma nemsokára teljesen divatjamult fogalommal váljon. A borotválkozást pótló csodaszert egész egyszerűen nem más, mint a napfény, mely egy különös szerkezetű prizmával ellátott lámpába vezetve és az arcra sugározva, két-három hétig megakadályozza a szakáll és bajusz növekedését. Maga a feltaláló nem árulja el találmányának titkát, de a Daily News egyik élelmes riportérének mégis sikerült nyilatkozatra bírnia a „borbélyok rémét“, ki a következőket mondotta találmányáról, miután a riporterral végigsimogattatta arcát, melyen egyetlen szőr jelenléte sem volt érezhető.

— Ön ugyebár azt hiszi, hogy ez előtt pár perccel távozott tőlem a borbély, pedig már két hete is elmúlt, hogy találmányommal utóljára borotválkoztam. Ez a találmány a lehető legegyszerűbb megfigyelésen alapul, azon t. i. hogy a női fodrászok által a nők arcán lévő szőrszálak eltávolítására használt eljárás egy kis módosítással a férfiak szakállnövekedését is megakadályozhatja. Hosszu kísérletezés után rájöttem, hogy ez az eljárás egyszer és mindenkorra végéig veheti a borotválkozás kényelmetlen és terhes szükségességének. Ennek keresztülvitelére először is egy kis lámpát szerkesztettem, melynek segítségével öt-hat perc alatt — megborotválkozhatik az ember és pedig anélkül, hogy közben bármilyen elfoglaltságát abban kellene hagynia. A lámpát ugyanis egyszerűen magam elé helyezem, a belőle kisugárzó fényt arcomra bocsátom és néhány perc múlva frissen vagyok borotválva. Találmányomat nevezhetném talán a „tudományos borotválkozásnak“ is, mert hiszen azon az alapelven épül fel, hogy a fénysugarak bizonyos körülmények között megakadályozzák a hajnövekedést. Egyelőre persze még nem gondolok arra, hogy találmányomat elterjesszem, előbb tökéletesíteni akarom. Ha ez sikerül, egy a „borbély“ fogalma a múlté lesz végérvényesen.

Igy az élelmes angol feltaláló. Londonban most óriási várakozással tekintenek Ilman „bűvös lámpására“, a borotválkozó lámpa felé, de a borbélyok erről is ugyanolyan szkeptikussal nyilatkoznak, mint annakidején az önborotváló készülékekről és igazuk is van, mert hiszen iparuknak ez sem ártott. De azért mégis megtörténhetik, hogy a „tudományos borotválkozás“ felkelő napsugara, a borbélyipar alkonyát fogja jelenteni.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Heti abonnensek

ebéd és vacsorára
180 — dinárért 265
felvételnek a

„Kotárka“ vendéglőben.

Egy 2 1/2 éves, jól kifejlett
magyar fajbika 281
eladó

Hönig Miklósnál Tordán.

Szőlőbirtok

cirka 30 hold, teljes felszereléssel, épületekkel, családi okokból kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Bővebbet: 271

Josip Schattler
Subotica

Ciril Metoda trg 2 (a nagytemplommal szemben).

Eladó

egy 16-os belga vadászfegyver és egy gitár. — — — Bővebbet M. Horváthnál Vel. Becskerek, Slo venacska utca 1. szám. 279

Uj, francia szabásu, 41-es számu, barna

gummitalpu cipő

olesón eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Prima karlócai ürmös

a legolcsóbb napi áron minden mennyiségben kapható:
Perkovácz József bor- és szesznagykereskedésében
„Bouvier cuvée reservée“ pezsgőmárka ismét raktáron.

Vasutal nem rendelkező vidékre, mérsékelt fuvardíj felszámítása ellenében saját kocsimon szállítok. 280

VI. wien nemzetközi vásár

1924 március 9—15.

Legkedvezőbb bevásárlási alkalom minden szakma részére.

Leggazdagabb választék! Szabott, versenyképes árak!

Az 1923. évi wien őszi vásár nagy eredménye:

100.000 vevő.

ebből 25.000 külföldi az egész világ 72 államából nagy megrendeléseket eszközölt! 138

Felvilágosítást nyújt: Wiener Messe, Wien VII., valamint a tiszteletbeli képviselő és hivatalos felvilágosító hely Novi Sadon: Kereskedelmi és iparkamara, Nemzetközi Szállítványozás „Sava“, Miletičeva 15, Első Jugoszláv Fuvarozási R.-T. Schenker & Co.

218

Ingyenes és fizető utazás

Délamerikába

Hamburg-Délamerikai Hajótársulattal

Veliki Becskerek, Aleksandrova (Fő) utca 27. — A kivándorló csoportok a következő napokon indulnak: március 1., 2., 5., 6., 7., 20. és 21-én.

A Srpska Zadružna Banka D. D.

(Szerb Szövetkezeti Bank R.-T.)

Velikibecskereki fiókja

Telefonsz. 43 és 47.

Telefonsz. 43 és 47.

foglalkozik mindennemű bankügylettel, hitelt nyújt kereskedelmi és ipari vállalatok támogatására, magánosoknak ingatlanra (föld és ház) való betétképzés mellett.

Vesz és elad különféle valutákat és devizákat s hitelt nyújt ezen ügyletek lebonyolítására, kiállít csekkeket és hitelleveleket, továbbá átutalásokat eszközöl az összes bel- és külföldi piacokra. 272

Garaktára (telefonsz. 209) állandóan fel van szerelve mindennemű faáruval, épület- és tüzelőfával, szénrel, kokszzsal stb.

Szénosztálya az összes bel- és külföldi szénnek eladásával foglalkozik.

Szénosztálya (Jadransko osig. društvo „Adria“) a legjutányosabb feltételek mellett eszközöl élet-, tűz-, baleset-, betörés-, jég- és szállítványbiztosításokat.